

Odgovori podpredsednika zvezne vlade Edvarda Kardelja uredniku „Politike“

Spremembe v našem planskem in finančnem sistemu - nova faza naše socialistične revolucije in razvoja socializma sploh

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the first article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Nato je podpredsednik Kardelj v svojem odgovoru presel na izvajanja o totalitarnem državnem monopolu, ki v... (continuation of the first article)

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Zaradi lažje pojasnitve te irditve vas om spomni na nekaj znanih dejstev. Za socialistično gospodarstvo sta bi...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Komen družbene lastine nad proizvajalnimi sredstvi je med drugim v tem, da omo...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Sam o sebi se razume, da tak sistem ne le ne izključuje, marveč tudi predpostavljamo možnost vsake družbene intervencije oziroma vsake intervencije...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Če je torej kapitalistična pravica do zasebnega prisvajanja proizvodov družbenega dela bila pogoj za...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the second article)

Podpredsednik zvezne vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti Edvard Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri...

Kardelj je odgovoril na vprašanja urednika „Politike“ o tem kateri... (continuation of the third article)

Nova organizacija ljudskih odborov bo spodbudila birokratske tendence lokalne uprave, okrepila v njej demokratičnost ter onemogočila pojave lokalne samovolje

Nato je tovariš Edvard Kardelj odgovoril na vprašanje: Kakšna osnovna načela bodo izvedena pri reorganizaciji ljudskih odborov in kdaj bo do reorganizacije prišlo?

litilčno kot strokovno močan kolektivni organizem večje poročstvo za pravilno delo ljudskega odbora kot ustanova samostojnega individualnega poverjenika. Tako organizem je poleg drugega tudi solidnejša ovira za birokratske tendence kot pa dosedanja ustanova individualnega poverjenika in izvršnega odbora.

V začetku je tovariš Kardelj navedel, da je bila diskusija o tem vprašanju zelo plodna uspeha. Predvsem se je pokazalo za potrebno, da se naprave določene spremembe v administrativno-teritorialni razdelitvi v tem smislu, da se predlaga ustanovitev večjih enot, občin namesto sedanjih krajevnih ljudskih odborov. Vas je mala enota in ustanovitev občin bo dala zaokroženo lokalno gospodarsko celoto, omogočila kvalitetnejšo sestavo ljudskega odbora, boljši strokovni kader uslužbencev, znižala se bodo stroški lokalne administracije itd. Ljudski odbori občin bodo lahko posamezne svoje posle prenesli na razne vaške organe, na zbor volivcev, svete, komisije itd. da bi se tako oblast čim bolj približala vasi. Te organizacije pa ne bodo imele značaja oblasti. Uvedbe občin se ne smemo lotiti administrativno, birokratično od zgoraj, marveč ob sodelovanju z ljudstvom. Upoštevati je treba stvarne potrebe, lokalne pogoje in tradicijo. Določeno je dalje, da bo ljudski odbor občine svoje potrebe v glavnem kril iz lastnih virov. Diskusija je dalje pokazala, da je pravilno naziranje, da v novem sistemu oblast, ni ljudski odbori ne bodo potrebni. Težišče vprašanja je sedaj v tem, kako naj se razvija in dviga vloga okrajnega ljudskega odbora, njegova politična in strokovna kvaliteta, kako se bo usposobil, da bo v novem sistemu zadovoljivo reševal svoje naloge, ki bodo sicer manj administrativno-operativne, zato pa politično bolj odgovorne.

Na čelu takih svetov bi bil predsednik. Niti funkcija predsednika niti funkcija članov sveta načeloma ne bi bila plačana funkcija. Ljudski odbor pa bo vsakokrat lahko in moral priznavati nekako odškodnino za dejansko izgubljen zaslužek oziroma za dejanske stroške, ki jih bodo imeli člani sveta v ljudskem odboru zaradi svojega dela. Po vsej verjetnosti bo treba izjemoma v velikih mestih in okrajih, s posebno zapletenimi nalogami dati predsednikom nekaterih svetov tako odškodnino, ki jim bo omogočila, da se bodo lahko popolnoma posvetili delu sveta, katerega bodo vodili.

V zvezi z novimi planskim in finančnim sistemom se bo vloga ljudskih odborov na eni strani zožila, na drugi strani pa razširila — je nadaljeval tovariš Kardelj. Ljudski odbori in njihov aparat ne bodo imeli več tako imenovane operativne vloge pri vodstvu lokalnih gospodarskih organizacij. Te organizacije bodo, kot sem prej dejal, samostojne, dolžnost in pravice ljudskih odborov do teh gospodarskih organizacij pa se bodo gibala v okviru planov, zakonov in splošnih predpisov. Na drugi strani pa bodo imela vsa gospodarska podjetja, velika in majhna, na področju okrajnega ljudskega odbora določene dolžnosti in materialne obveznosti do okrajnega ljudskega odbora kot organa lokalne družbene skupnosti. To velja posebno za komunalno, kulturno in drugo graditev za splošne družbene potrebe. S tem se bo pravi pravi povečala tudi družbeno-nadzorna vloga okrajnih ljudskih odborov do vseh podjetij in organizacij na njegovem področju, kakor tudi njihova odgovornost za celotni gospodarski in družbeni razvoj okraja. Novi planski in finančni sistem bo dajal dalje tudi večjo stabilnost materialnim dohodkom okrajnih ljudskih odborov ter omogočil njihovo večjo samostojnost in prožnost pri uporabi te dohodka za namene nadaljnega gospodarskega, kulturnega in socialnega razvoja njegovega področja. Hkrati pa bo onemogočil vsako samovoljno ravnanje ljudskih odborov ali njihovega aparata z vseljivskim pomenjem in dohodki socialističnih podjetij ter drugih gospodarskih organizacij. V tem sistemu bo treba zato povečati politično odgovornost vodilnih organov okrajne uprave ter bistveno zboljšati strokovno raven izvršnih organov in administrativnega aparata ljudskega odbora. Te naloge so bile postavljene v temelje načrta za reorganizacijo okrajnih ljudskih odborov.

Ponavljam: samo o sebi se razume, da ne bosta mogla niti aparat niti sekretar ljudskega odbora izdati nikakih samostojnih sklepov, ki bi pomenili nove ukrepe v upravi. Oba morata biti izvrševalca sklepov sveta. Na čelu ljudskega odbora je — kakor določuje projekt — predsednik, s katerim ali več podpredsedniki, kar je odvisno od velikosti in gospodarske strukture okraja. Projekt določa, da je funkcija predsednika plačana. V večjih ali gospodarsko bolj razvitih okrajih, kjer predsednik sam ne bi mogel opravičiti vseh funkcij, dopušča projekt tudi plačano podpredsedniško mesto.

Projekt določa zaradi tega predvsem odpravo funkcije dosedanjega poverjenika kot individualnega izvršnega organa za posamezne panoge uprave. S tem pa tudi odpravo dosedanjih izvršnih odborov. Projekt določa, da se bodo razširile naloge in delo plenuma ljudskega odbora, individualnega poverjenika na čelu posameznih panog državne uprave pa bo zamenjal kolektivni organ, t. j. svet, v katerem bi bilo več odbornikov. In več drugih kvalificiranih oseb, ki bi jih izbral in imenoval plenum ljudskega odbora, in sicer med najbolj kvalificiranimi državljani na področju okraja, ki bodo lahko bistveno prispevali za pravilno in koristno reševanje sveta. Očitveno je, da daje takšen, tako po-

litilčno kot strokovno močan kolektivni organizem večje poročstvo za pravilno delo ljudskega odbora kot ustanova samostojnega individualnega poverjenika. Tako organizem je poleg drugega tudi solidnejša ovira za birokratske tendence kot pa dosedanja ustanova individualnega poverjenika in izvršnega odbora.

Projekt določa zaradi tega predvsem odpravo funkcije dosedanjega poverjenika kot individualnega izvršnega organa za posamezne panoge uprave. S tem pa tudi odpravo dosedanjih izvršnih odborov. Projekt določa, da se bodo razširile naloge in delo plenuma ljudskega odbora, individualnega poverjenika na čelu posameznih panog državne uprave pa bo zamenjal kolektivni organ, t. j. svet, v katerem bi bilo več odbornikov. In več drugih kvalificiranih oseb, ki bi jih izbral in imenoval plenum ljudskega odbora, in sicer med najbolj kvalificiranimi državljani na področju okraja, ki bodo lahko bistveno prispevali za pravilno in koristno reševanje sveta. Očitveno je, da daje takšen, tako po-

litilčno kot strokovno močan kolektivni organizem večje poročstvo za pravilno delo ljudskega odbora kot ustanova samostojnega individualnega poverjenika. Tako organizem je poleg drugega tudi solidnejša ovira za birokratske tendence kot pa dosedanja ustanova individualnega poverjenika in izvršnega odbora.

loga bo dalje, da bo pravilno uporabljal sredstva za plansko gospodarstvo in socialno skrbstvo v okraju. Vse to dokazuje, da bi bila cepitev sveta za gospodarstvo škodljiva in bi usmerila svet k zastarelim metodam dela. Seveda pa bo lahko svet za gospodarstvo za proučevanje posameznih konkretnih vprašanj ali za posamezne panoge ustanovil posebne odbore ali komisije ali pa drugačne stalne oziroma ad hoc organe.

Jasno je prav tako, da bo moral imeti svet za gospodarstvo zelo kvalificiran strokovni aparat, ki se sicer ne bo vmešaval v delo podjetij, ki pa bo lahko vsak hip dal svetu za gospodarstvo ali ljudskemu odboru ali višjim organom vse potrebne podatke o določenem podjetju, da bo ljudski odbor lahko v okviru svojih pravic storil tudi ustrezne ukrepe, če bi se pokazalo, da eno ali drugo podjetje iz kakršnih koli razlogov ne izpolnjuje kake dolžnosti, slabo gospodarsko posluje ali kakor koli povzroča škodo narodnemu premoženju, ki ga upravlja. Tudi te ukrepe in pogoje, v katerih se bodo izvajali, bo predpisal zakon in statut ljudskega odbora.

Poleg tega se danes neposredno postavlja vprašanje, če bi bilo potrebno in koristno v sestavi gospodarskega sveta ljudskega odbora ali v kakih drugih obliki, ustanoviti poseben organ, s katerim bi zastopniki delavskih svetov, ki bi horizontalno povezovali delovne kolektive vseh industrijskih podjetij na področju okraja. Mislim, da bi bil tak organ zelo velikega pomena tako v političnem kakor tudi gospodarskem oziru. Na eni strani bi bil še trdnjše oporišče socializma v okraju, na drugi strani pa bi lahko bistveno prispeval k reševanju takih vprašanj, kot so: komunalna vprašanja, medsebojna tehnična pomoč socialističnih podjetij, izmenjava delovne sile, planska disciplina, odpravljanje partikularističnih teženj posameznih podjetij itd. Tak organ bi lahko postal eden zelo važnih činiteljev v razvoju lokalne družbene skupnosti v smeri take komunalne ureditve, kot so jo napovedovali Marx in vsi veliki socialisti revolucionarji.

Tudi posamezne prosvetne, socialne, zdravstvene in druge ustanove bodo morale imeti večjo samostojnost kot do sedaj. Ne more se več dopuščati, da posamezna poverjeništa ljudskih odborov uporabljajo učitelje, zdravnike in druge strokovnjake proti njihovi volji pri poslu in nalogah, ki nimajo nobene zveze z njihovo dolžnostjo.

Mestni odbori bi se organizirali podobno kot okrajni, organizacija ljudskih odborov občin pa bi morala biti enostavnejša. Sklepe bi izdal odbor v celoti, vsakodnevne posle pa bi opravljal bodisi po posameznih svetih, bodisi po stalnih ali ad hoc komisijah. Kolikor bo sprejel predlog, da se v tej ali drugi obliki zagotovi lastno financiranje občin (najbolje bi bilo verjetno s pomočjo davkov, ki bi jih določal občinski ljudski odbor v soglasju z okrajnim ljudskim odborom), bo to nedvomno močno povečalo samoupravnost naših največjih organov ljudske oblasti. Določeno je, da se celotna reorganizacija lahko izvede v teku prihodnjih nekoliko mesecev. Nedvomno bodo take spremembe v organizaciji naših ljudskih odborov bistveno spodbudile birokratske tendence lokalne uprave, ojačale demokratizem v njej in onemogočile pojave lokalne samovolje. S tem se bo hkrati povečala tudi politična odgovornost vodilnih organov ljudskega odbora pred ljudstvom.

Vprašanja in odgovori

v zvezi z novim finančnim in plačilnim sistemom

VPRASANJE: Kako je planirati delovna mesta v podjetjih, ki zivi izključno od državnih kreditov? Pa tudi, kdaj in kd kolikrat ne dovoljujejo rednega poslovanja v dosedanjem obsegu?

ODGOVOR: Zanimati je treba planirati delovna mesta v omenjenih podjetjih na podlagi razpoložljivih kreditov. Če bo podjetje potrebovalo kredit, ga mora izdati iz pravnih virov, ki mu bodo odobrili potrebne kredite.

VPRASANJE: Kako naj se sestavljajo pravilniki o plačah obrtno-proizvadalnih zadrug?

ODGOVOR: Pravilniki obrtno-proizvadalnih zadrug se sestavljajo načeloma po naslednjem: ali veljajo za podjetje na splošno. Razlika je seveda v tem, da sestavlja te pravilnike upravni odbor zadruga.

VPRASANJE: Nekatera (zlasti remontna) podjetja postavljajo v pravilnik o plačah večje delovne delovne mesta, kot so jih imela doslej. Ali je to dopustno?

Govor maršala Tita na kongresu sindikatov

Nadaljevanje s 1 strani

nase odnose z Ameriko, Anglijo in zahodnimi državami. Njim je to dalo moralno moč, da dvigajo glave in govore, da je sedaj čas, da se znova pojavijo, da bo Amerika storila to in to, da nam morajo nastavit noža na vrat, da je treba uvesti večstrankarski sistem — skratka, da se more vse vrniti na staro. V tem se kruto varajo. Tega ne bo nikdar več in tudi ne more biti. Da bi pa takšne ljudi odkrili in obračunali z njimi, moramo biti budni, spremljati jih moramo pri njihovem profiljudskem in nedovoljenem početju. Naša revolucionarna čuječnost mora biti usmerjena tudi v drugo smer: ne le proti vzrodu, marveč tudi proti določenim reakcionarnim krogom na zahodu, ki ne žele blaginje naši državi ter nas skušajo s propagando in tiskom ovirati.

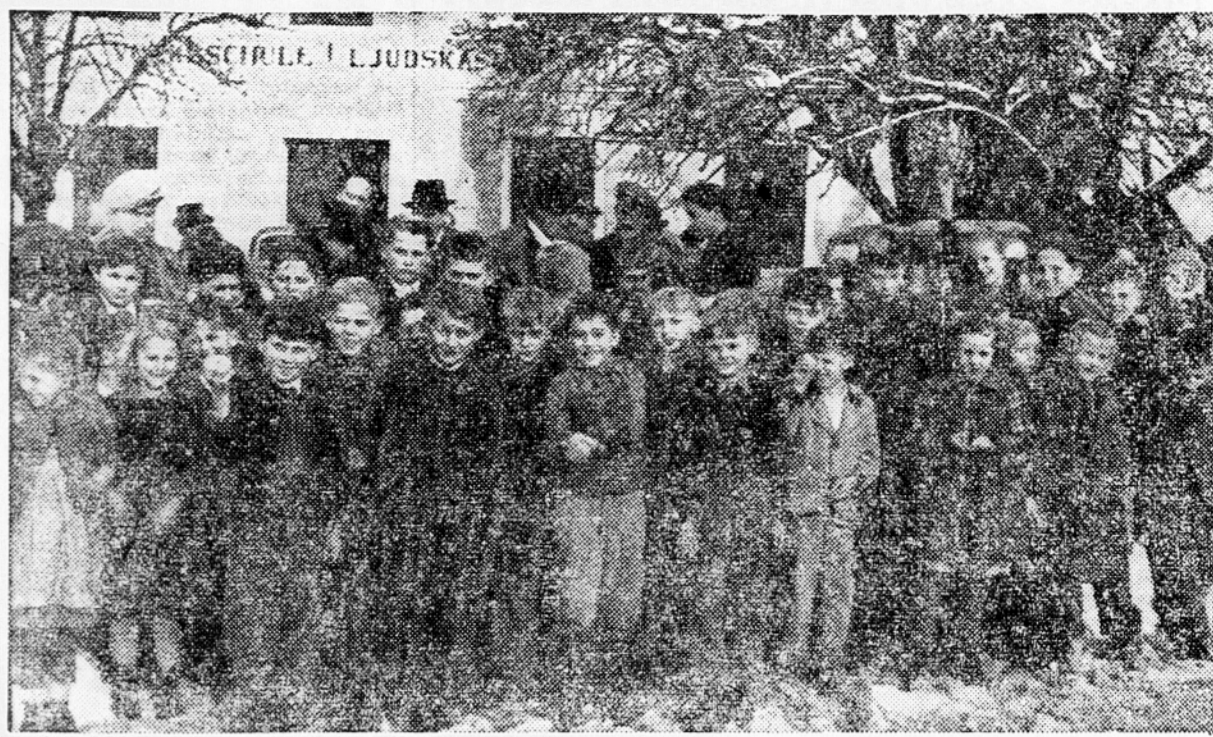
Tovariši, danes nam je uspelo zaradi pravočasne orientacije vzpostaviti z malone vsemi zahodnimi državami najboljše odnose — trgovinske, politične, kulturne in druge. Mnogo je stvari, v katerih lahko skupno sodelujemo, je pa nek stvar, v kateri ne moremo sodelovati, ta pa je ustvarjanje novega sistema pri nas. Tu ne moremo sodelovati, ker ne ljubijo tega sistema, temveč svojega. Če njihovim delovnim ljudem in sploh večini ljudstva to ustreza, naj bo tako. V to se ne bomo vmešavali. Nam ustreza takšen sistem in mi bomo takšen sistem tudi usvarili. Toda sodelovanje z zahodnimi državami koristi nim in tudi

nam, kajti s tem sodelovanjem lahko laže premagamo težave, ki jih imamo. Sedaj se ne bom do podrobnosti ukvarjal s tem, kakšna je bila vsa ta pomoč, ki smo jo dobivali, ali jo je naša država zaslužila tudi med vojno in po vojni. Se naprej bomo šli po poti sodelovanja z vsemi državami, ki imajo z nami skupne točke v mednarodnih političnih vprašanjih, v katerih se strinjamo. Naša zunanja politika je načelna in tej načelni politiki se ne bomo nikdar odrekli. Poglavitno načelo naše zunanje politike je, da določimo takšno svojo politiko, kakršna nam ustreza in omogoča zgraditev socializma v naši državi. To je temeljno načelo, ki se ga držimo.

Torej, tovariši in tovarišice, na kratko nekaj besed o teh stvareh, ki jih mora sleherni izmed nas, sleherni naš delovni človek vedeti, želimo pa, da bi po odhodu s tega kongresa prenesli med množice, med ljudstvo, vse, kar ste tu na tem kongresu obravnavali, da seznanite delovne ljudi z vsemi problemi, saj mi v naši državi ne delamo ničesar, kar ne bi smeli delati. Naš značaj je takšen, da odkrito pomeno vse. Govorimo odkrito, da imamo težave in da jih moramo premagati, pri tem pa zahtevamo od slehernega človeka največji napor.

Pri tem vašem delu, zlasti pa v naših sindikalnih organizacijah, ki imajo to osnovno nalogo — delo za prevzgojo naših ljudi, da se dvigne na višjo raven razredna zavest naših delovnih ljudi in spoznanje, kaj je njihova dolžnost in kakšne so njihove pravice, vam želimo mnogo uspehov.

Zavedni slovenski učitelj Luka Viternik iz Globasnice umri

V Smihelu na Koroskem so v torek, 9. oktobra, pokopali prijubljenega in zavednega slovenskega učitelja Luka Viternika, ki je umrl v nedeljo na svojem domu v Globasnici. Koroski Slovenci so pokojnika spremlili na zadnji poti v letalni hvalošnosti za njegovo veliko delo, saj je kot učitelj vzgojil vrsto generacij v zavedne in kremenite slovenske značaje.

Luka Viternik, rojen pred 61-letji v Smihelu, je nad 30 let služboval v Globasnici. Tu si je kot dober pedagog in zaveden Slovenec pridobil s svojim delom tolikšen ugled in spoštovanje, da je veljal v vrsti slovenskih šolnikov na Koroskem za eno izmed najvidnejših osebnosti. Koroska vas Globasnica je tudi ob Viternikovem neumornem in značajnem delu postala napredna in zvedna. Tu je Viternik, več desetletij lokalni in oblikoval korosko mladino. Hl razširjal obzorje, jo učil v slovenski besedi in pesni ljubiti slovensko zemljo in slovenski narod. Ponajvečkrat je moral voditi težke boje za prav drobne kosce pravice slovenske mladine, bodisi za knjigo, za samo besedo ali za slovenski napis 'Ljudska šola', ki krasi globasniško šolo. Hkrati pa je uspešno vzgajal in vodil tudi mladi rod slovenskih učiteljev, ki so po njegovi smrti naprej vzgajali mladino v zavednem in prosvedljenem duhu.

Med slovenskimi šolniki, ki so na Koroskem netili, krepili in oblikovali trdno narodnostno zavest, bo ime Luke Viternika za vedno na častnem mestu!

Na sili! Pred globasniško šolo se je zbrala vsa globasniška mladina. Sredi med njo je Luka Viternik s slovenskimi novinarji, ki so lani decembra na svoji poti po Koroski obiskali tudi Globasnico.

„Delala sta samo za Ruse“

Med večeršnjim nadaljevanjem razprave o sovjetskem vohunstvu pred okroglim sodiščem v Beogradu sta bila zaslišana 31 letni kovinar Boško Živojinović in 41 letni mornar Gadimir Stančević. Oba sta svoj zagovor zadrževala na domnevi, da bosta prepričala svoje sodnike, kako sta bila trdno prepričana o sovjetski naklonjenosti do Jugoslavije in da zaradi tega nista kriva v toliki meri, kakor navaja obtožnica in kakor je bilo to med preiskavo dokazano z raznim gradivom.

Ko sta bila vprašana, če sta podpisala obveznostno izjavo, da bosta delala za sovjetsko obveščevalno službo, sta zatrjevala, da sta res podpisovala nekakšne izjave, a da se nista zavedala, kaj tak podpis pomeni. Stančević je zatrjeval, da je podpisal neko rusko besedilo, a ker sam rusko ne zna, je prešil, da bi mu raztolmačili, kaj podpisuje. Tega niso storili, temveč so mu samo rekli, da je njegov podpis poročilo njegovih simpatij in ljubezni do Sovjetske zveze. Tudi Živojinović je zatrjeval, da ni vedel, kaj je podpisal. Ko je nekdo nekaj podpisal ter vprašal, zakaj je to potrebno, so mu baje odgovorili: »Podpis, če hočeš delati za Ruse«.

Zatrevanje obeh obtožencev, da sta »delala samo za Ruse, naše priatelje«, pa se ni uveljavljalo ves čas zaslišanja, kajti morala sta sprito med preiskavo zbravnega gradiva tudi priznati zbiranje vohunskih podatkov in sotozgov. Stančević je sotozgovil delo pri graditvi mostu v Bogojevcem, tam je razbil tudi sindikalno organizacijo, Živojinović pa

je prav tako vohunsko in razkrojvalno delo opravljal v Ostružnici, kjer je bil šef delavnice sekcije za graditvo mostov Milorad Lazić, ki je tudi med razkrojanimi in obtoženimi sovjetskimi vohuni.

Razprava se danes nadaljuje.

V Sarajevu je zapadel sneg

Včeraj jutraj je bilo Sarajevo z vso okolico pobeljeno s snegom, kar se je dolgo ni zgodilo v prvi polovici oktobra. Na planini Bjelašnici je 22 cm snega, temperatura pa je bila večeraj vse dan 6 stopinj pod ničlo, medtem ko se je v Sarajevu med dnem dvignila na 2 stopinj nad ničlo. Precej snega je tudi na Kuprežu in Kalinovniku, kjer je začel sneg tudi že zmrzovati.

40.000 tujih letoviščarjev je letos obiskalo našo državo

Po podatkih Glavne uprave za turizem in gostinstvo pri vladi FLRJ je letos obiskalo našo državo okrog 40.000 tujih letoviščarjev. Največ jih je prišlo iz Avstrije in Francije. Po posredovanju francoske družbe za turizem je našo državo obiskalo okrog 2500 Francozov. Letovišča v Hrvaški in Dalmaciji je obiskalo okrog 18.000 izmočev. V Sloveniji je bilo nad 11.000 tujih letoviščarjev, v Srbiji pa okrog 7000.

V Osijeku so odprli pionirsko gledališče

V Osijeku so s pomočjo mestnega ljudskega odbora ki je dal denarno pomoč 200.000 din, odprli stalno pionirsko gledališče. V tem gledališču bodo igrali člani društva »Naša deca« in člani ostjških kulturno-umetniških društev. Gledališču bodo pomagali tudi člani Narodnega gledališča v Osijeku.

Direkcija dravskih hidrocentral bo vodila vse elektrane na Dravi

S pospešeno graditvijo hidrocentral na Dravi je postalo precej tudi vprašanje njihove organizacije, skupnega poslovanja, boljše usklajevanja dela s smotnejšega izkoriščanja vodne sile. Po skupnem posvetovanju z delavskimi sveti so sklenili ustanoviti direktorijo za vse dravske hidrocentrale. Ta posluje že od 1. oktobra pod imenom Direkcija dravskih hidrocentral na Mariborskem otoku. Nova direktorija bo v bližnji bodočnosti še pridobila na svojem pomenu, saj se na hidrocentrali Mariborski otok že pripravljajo na montažo drugega agregata, ki bo postavil približno leto. Obenem že raziskujejo tudi teren za gradnjo pete večje hidrocentrale na Dravi, ki jo bodo zgradili pri Vuhredu med Falo in Vuzenico. Novo direktorijo čaka predvsem naloga izboljšati in pospešiti investicijska dela. Zato bo direktorija dravskih hidrocentral v neposrednem stiku s tovarnami »Rade Končar«, »Franc Leskošek«, »Litostroje in drugimi.

BRADOZEMSKA IGR

Brnad je skočil v daljino 7.28 m

Za našo malo kolonijo v Aleksandriji je bil nad vse slovesen trenutek, ko je stopil na oder za zmagovalce jugoslovanske reprezentacije Brnad in je zaigrala jugoslovanska narodna himna. K zmagovalcu so pristopili voditelji iger in mu toplo čestitali k uspehu.

Konkurenca v sioku v daljino, kjer je Brnad dosegel prvo mesto z rezultatom 72,3 m, rezultat je dosegel vendar tudi najboljši poznavevalci niso pričakovali takšnega rezultata, ker je bilo tekmovalje v tropski vročini. Navzile temu je Brnad sigurno skakal in dosegel odlične rezultate.

Huda vročina je prizadela naše tekmovalce Milakova, Pečija in Sarčevića, Milakov je že 3 dni bolan, tudi Pečelj je zbolel in ni mogel nastopiti v teku na 200 m. Visoka temperatura je prav tako vplivala na našega rekorderja v metu krogle Sarčevića.

V sioku v daljino je Brnad izvrstno skakal in dosegel daljino 7,28 m. Nekoliko slabši je bil Kipures, ki je s skokom 6,96 m dosegel drugo mesto, v metu vplivala na našega rekorderja v metu krogle Sarčevića.

(I)ja 6,85 m, Mohejn (Egipt) 5,81 m, itd. V metu krogle je bil prvi Grk Jaitanis z rezultatom 15,03 m, drugi je bil Protefati (Italija) 13,62 m, tretji Turci (Turčija) 14,61 m, četrti Sarčević 14,39 m in peti Atik (Egipt) 13,32 m.

Razburljiva borba je bila tudi v teku na 400 m. Zmaga je Francoz Degal, ki je pretekel to progo v času 47,8 s. Drugi je bil Italijan Siddi 47,9 s, tretji pa Sabolović 48,8 s. Na rekorder Savendar je slabo tekkel v srednjem delu bolovile je imel zelo dober start in finiš proge.

Tekmovalje se nadaljuje.

Goriška mladina pojde na državno prvenstvo v mnogoboju

V Sempetru pri Novi Gorici je bilo minulo nedeljo izbrano tekmovalje za prvenstvo goriškega okrožja v ljudskem mnogoboju in izbrano tekmovalje najinje ljubljanski. Čisti donosniki je namenjen v korist Tedna Rdečega križa.

Danes na Stadionu Odred : reprez. Ljubljane

Danes ob 15.30 bo na Stadionu Odreda ob Tyrševi cesti nogometna tekma med ljubljanskim klubom in reprezentacijo Slovenije. Čisti donosniki je namenjen v korist Tedna Rdečega križa.

Izbirni turnir za državno prvenstvo

V nedeljo se je začel v Somboru izbirni turnir za nastop na VII. državnem prvenstvu, ki bo novembra v Sarajevu. Pravo udeležbe je imelo 23 predstavnikov vseh ljudskih republik, toda po odločitvi inž. Milana Vidmarja in Roberta Blinca inja turnir je bil udeležencev, katere je žreb razvrstil takole: Smederevac (S), Božić (Sr.), dr. Trifunović (Sr.), 3. Bertok (H), 4. inž. Kindij (H), 5. Bogdanović (Bih), 6. Cetković (CG), 7. Ivkov (Sr.), 8. Trampuz (Si), 9. Tomaš (Vojv.), 10. Zavlja (Bih), 11. Kozomara (Bih), 12. Nikolai (H), 13. Molerović (Sr.), 14. Bajec (Slov), 15. Longer (Sr.), 16. Smederevac (Vojv.), 17. dr. Troilman (Bih), 18. Nikolovski (M), 19. Sokolov (Vojv.), 20. Janošević (Sr) in 21. Levčič (Slov).

ZVEZNA KOSARSKA LIGA Partizan : ASK 54 : 45

V Beogradu je bil minuli ponedeljek kosarjski dvoboj med ASK iz Ljubljane in domačim Partizanom za prvenstvo zvezne lige. Beograščani so bili boljše moštvo in zmagali 54:45 (32:23).

ZVEZNA ŽENSKA LIGA Crv. zvezda : Železničar 44 : 34

V nadaljevanju zvezne ženske lige sta se v Beogradu pomerila državni prvaki Crv. zvezda in Železničar iz Ljubljane. Tehnično boljše Beograščanke so zmagale z rezultatom 44:34 (21:17).

NAGRAD 47. KOLA ŠPORTNE STAVE

Vplačan je bilo 7.937.140 din. Za prvo nagrado pride v poštev 3455 dobitnikov, ki prejmejo giede na vseh dvanajstih pravnih rešitev po 460 din. Za drugo nagrado pride v poštev 2750 dobitnikov, Vsako sprejeto za 11 pravnih rešitev po 164 din. V Sloveniji pride v poštev za prvo nagrado 215 dobitnikov, za II. nagrado pa 140 dobitnik. Giede na veliko število dobitnikov ne objavljamo številk. Zato se naj obrnejo zainteresirani na svoje podružnice, kamor so poslali sezname.

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature za mesto člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani.

Turnirja za dosega četrte in pete kategorije se začeta dravi ob 19.30 v klubskih prostorih Triglava, Miklošičeva 5-a.

Turnirja za dosega četrte in pete kategorije se začeta dravi ob 19.30 v klubskih prostorih Triglava, Miklošičeva 5-a. V petek ob 19.30 pa bo klubski brzoturnir za mesec oktober.

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature za mesto člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani.

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature za mesto člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani.

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature za mesto člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani.

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature

Mojevrski kandidat - Slavko Krivec (LUSK) je odstopil od kandidature za mesto člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani. Krivec je bil imenovan za člana izvršnega odbora pri Klubu mladih in športnikov v Ljubljani.

SAMO SE DO 20. OKTOBRA SE LAHKO NAROČITE NA

»SLOVENSKEGA POROČEVALCA«

ZA MESEC NOVEMBER

VSE, KI SE ZELIJO NAROČITI NA NAS LIST PA PROSIMO, DA NAM NE POSILJAJO PISMIENIH NAROČIL, AMPAK DA NAM CIMPREJE NAKAZEJO NAROČNINO V NAPREJ NA NAS TEK. RAC. PRI NB ST. 601-90321-0, NA SREDNJEM DELU POLOZNICE PA NAPISEJO VIDNO PRIPOMO — NOV

UPRAVA
»SLOVENSKEGA POROČEVALCA«

Dnevne vesti

KOLENDAR
Sreda, 10. okt.: Daniel, Frančišek
Četrtek, 11. okt.: Samo, Nikozij.

SPOMINSKI DNEVI
10. X. 1813. — Rojen italijanski operni skladatelj Giuseppe Verdi.
10. X. 1867. — Umrl v Ljubljani Jože Resl, izumitelj ljudskega vijaka.
10. X. 1861. — Rojen norveški polarni raziskovalec Fridtjof Nansen.
10. X. 1929. — »Koroški pisbecite, po katerem je Koroska pripadla Avstriji.

Društvo visokosolskih profesorjev in znanstvenih delavcev v Ljubljani vabi svoje člane in vse, ki se zanimajo za problem na dveh predavanjih o iznajditeljskem pravu, ki jih bo imel tovariš dr. Stojan Pretnar, univ. docent v Ljubljani. — Predavanja bosta 10. in 11. t. m. vsakokrat ob 20. v predavalnici Rudarske in metalurške fakultete na Aškerčevi cesti 32.

Pavel in pevke, ki želijo postati člani Eudenskega pevskega zbora, naj se prijavijo pri vratarju Univerze do 16. okt. Sprejemamo tudi člane, ki niso študenti. Letošnji delovni program obsega koncert slov. svadbenih običajev, več gostov in enomesnično letovanje. — 2797-n

Prijavite se pri Putniku za dnevni avtobusni izlet v Koper in Portorož 13. in 14. t. m. Prijave sprejemamo do četrta zvečer. — 2794-n

Putnik organizira v nedeljo enodnevni izlet na Reško in Opatijo. — 2795-n

Stomatološka sekcija SZD vabi vse zdravnike, zobozdravnike in dentiste na predavanje: Novosti iz čeljustne kirurgije. Predaval bo prof. dr. Rihard Trauner iz Graza v soboto 13. oktobra ob 11. uri v predavalnici patološko-anatom. razreda. — 2796-n

Dne 14. t. m. na Mali planini nad Kamnikom labor LMS v proslavo obletnice ustanovitve SKOJ. — Dne 21. t. m. bo enak labor na Smarni gori. Pozivamo vsa planiška društva, da se obeh laborov udeležijo. — PZS. — 2799-n

Poziv. Glede na regulacijo Smartinske ceste pozivamo vse posestnike ob tej cesti do Smartinske šole do Aerodromske ceste, da zakopajo, odn. zamenjajo svoje parcele v globlino cca 20 m na obe strani ceste. — Poverjenstvo za gradbene in komunalne zadeve MLO. — 2801-n

Gledališče

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
Opera
Sreda, 10. okt. ob 20: Charpentier: Luiza. Abonma red D.
Četrtek, 11. okt.: ob 20: Pollé: Deseti brat, Abonma red G.
Petek, 12. okt. ob 20.: Massenét: Don Kihot. Izven.

Drama v Ljubljani potrebuje večje število stavov (moških in ženskih) in nekaj otrok. Vajša v četrtek 11. t. m. ob 16. v Drami.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota 13. okt. ob 20. I. Tavčar: »Cvetje v jeseni«. — Ljudska igra z godbo in petjem.
Nedelja, 14. oktobra ob 20. I. Tavčar: »Cvetje v jeseni« Ljudska igra z godbo in petjem.

Prodaja vstopnic od petka dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. in eno uro pred predstavo pri bližnjem gledališču v Mestnem domu.

Koncerti

V Kranju bo drveli ob 20. koncert simfoničnega orkestra iz Dunaja. Dirigent Hubert Hoppel. — 2796-n

Prvi simfonični koncert izven abonmaja bo v ponedeljek v Unionu. Dirigira Samo Hubad, solist dr. Roman Klasič. Spored: Beethoven Prometej, Haydn Oxfordska simfonija, Zebre Concertino za klavir in orkester, Debussy Iberia. — Vstopnice danes in jutri za abonente, od petka dalje za ostale interese v Knjižnici muzikalni. — 2804-n

Dunajski delavski simfonični orkester, ki je gost Glavnega odbora sindikatov, bo imel koncert dunajske lahke glasbe drveli v Kranju, jutri pa v Ljubljani v Unionu. Vstopnice za ljubljanski koncert v Knjižnici muzikalni. — 2804-n

O Lili Lalauji je delal Richard Strauss, da je pianista igrala pod njegovim vodstvom njegovo Burlesko za klavir in orkester izredno dobro in da je solistka velik talent, ki zasluži posebno pozornost. Njen solistični koncert v Ljubljani bo drveli ob 20.15 v Filharmoniji. Vstopnice v Knjižnici muzikalni. — 2802-n

Kino

KINO UNION: amer. film: »Vrnitev«. — Kratk. film: Film. nov. 40. — Predstave ob 16. 19.30 in 21. uri.

KINO MOSKVA: »Morja široka cesta«. — Kratk. film: Mes. Ja 27. Predstave ob 16. 18.30 in 21. uri.

KINO SLOGA: amer. film: »Naš VIII je junak«. — Kratk. film: Film. nov. 39. — Predstava ob 16. 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 15. ure dalje.

KINO TIVOLI: amer. film: »Tarzan v New Yorku«. — Kratk. film: Srbski mes. št. 34. — Predstava ob 19.30 uri. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

KINO TRIGLAV: angleški film »Božične pustolovščine«, kratki film »Znanost in tehnika«. — Predstavi ob 18. in 20. uri.

KINO SISKVA: franc. film »Olochermerle«. — Kratk. film: Srbski mes. št. 34. — Predstavi ob 18. in 20. uri.

KINO VEVEČE: francoski film »Ne zapusti me«. — Srbski mes. št. 32.

Solstvo

INDUSTRIJSKA RUD. SOLA V VELENJU
sprejme v I. letnik še do nadaljnjega določeno število ubencev, ki bi imeli vsejane za rudarsko poklic. Poisk. trajaj 3 leta, stanovanje in internat, oskrba s hrano, obleko in obutvijo dobri! — Pohitite s p-javami! Podrobneje informacije pri vodstvu šole. — 2798-n

SVET ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO IN SOCIALNO SKRBEŠTVO LRS

razpisuje vpis v 2 letno šolo za medicinske tehnične-rgenske pomočnike. Popoj za sprejem je: dovršeni osmi razred gimnazije z višjim tečajnim izpitom.

Kandidatnje naj vložijo do 13. X. 1951. prošnje za sprejem na Svet za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo, odsek za strokovno Solstvo in priloge naj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in življenjepis. Prošnje morajo biti kolekovane z din 10.—, priloga pa z din 5.—. — 3347-a

Radio

SPORED ZA SREDO
Poročila ob 5.40, 6.30 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. — 5.30 Jutranji pozdrav, 5.50 Jutranja telovadba, 6.00 Zabavna solistična glasba, 6.40 Veselje melodije z

orglice. 7.00 Pregled jugoslovanskega tiska, radijski kalendar in poročila trgovske agencije 7.10-7.30 Poike in valci. 13.00 Igra Orkester Slovenske filharmonije, dirigent Jakob Cipci. — Emil Adamič: Scherzo. Tatarska suita. — Pavel Šivic Kolo 1240 Zabavna glasba, vmes obkole 13.00 iz predalov pionirskega udeležstva. 13.20 Slovenske pesmi in skladbe. 13.30 Pregled knjižnega sveta. 14.10 Lahko glasbo izvajajo simfonični orkestri 15.10 Zabavna glasba, vmes obkole 15.30 Zeleli ste — poslušajte! 16.00 Koncert italijanske operne glasbe. 17.10 Igra Kmečki trio 17.30 Soliska ura za vsa stopnja. 17.40 Pregled knjižnega sveta. 18.00 Igra — Zabavni orkester. Radijska Ljubljana v p. Bojana Adamiča 18.30 Ali so naše zadruge letos uspešno vplivale na cene kmetijskih pridelkov 18.45 Slovenske samospeve poje basist Tone Petrovič pri klaviru Marian Vodopivec. 19.00 Diskusija o sodnih vprašanjih, 19.15 Koroske nar. pesni, 19.40 Zabavna glasba vmes obkole 20.00 Lev Nikolajevič Toistoj: Rodbinska sreča (stihna 1era) 21.10 iz zakladnice del Sergeja Rahmaninova 22.15-23.00 Zapoimje in zaplešimo (na valovih 20.1 in 21.4 m) Oddaja za izmozetstvo na valu 32.1 m. 22.15 Oddaja v nemščini, 22.30-22.45 Oddaja v italijanski 23.00 Zaključne oddaje

Obvestila

Predilnica in tkalnica v Mariboru razpisuje natečaj za najboljši Z A S C I T N I Z N A K ki naj vsebuje:

1. kratice tovarne: PTM,
2. značilne znake predenja in tkanja bombaza kot n. pr. preslica, vreteno, čolnicke, cops, tkanina.

Velikost znaka 12 x 15 cm in največ 5 barvah. Sestava mora biti enostavna, da bo možno znak tudi znanjati.

Najboljši predlog bo nagrajen z deset tisoč din.

Predloge je poslati do 1. novembra 1951 na Predilnico in tkalnico, Maribor. 3488-a

BONI ZA USNJE!

Ponovno obveščamo vse imetnike bonov za usnje dobjenih za odane svoje kože, da v kolikor niso dosegli dvignili usnja, da ga lahko dvignijo do 31. okt. 1951 le v Mariboru pri »Metrop«, Partizanska 21. in v Ljubljani pri »Usnječevij«, Sv. Petra cesta 41 proti potrdilu državnega urada. — Usnje, ki ga imetnik bona ni mogel pravočasno dvigniti usnja zaradi upravičenega vzroka.

Po 31. oktobra 1951 postanejo vsi stimulajski boni neveljavni.

»KOTEKS«, Ljubljana
POZIV EMETOVALCEM, UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!

Okrajno podjetje za odkup artiklov živalske proizvodnje in živine v Ptujju je prenehalo s 1. oktobrom 1951 z odkupom živine ter s tem prešlo v delno likvidacijo. Pozivamo vse zgoraj omenjene, da najpogosteje do 1. novembra 1951 poravnajo dolgove, ker jih bomo sicer izterjali s sodnim postopkom. Upnikke KDZ in KZ pozivamo da predložijo svoje terjatve do omenjenega roka, ker jih sicer ne bomo mogli upoštevati. — UPRAVA PODJETJA! — 3487-a

OBVESTILO

Uprava za turizem in gostinstvo RLO II. Celovška cesta 34, Ljubljana — obvešča vse lastnike, od katerih je bil prevzet inventar in blago za upravljanje gostinskih obratov, da prijavijo svoje

Najmlajša gojenka drsalne šole Nataša Andrej je za svoje pesje na odru v Beogradu prejela prvo nagrado

Najmlajša gojenka drsalne šole Nataša Andrej je za svoje pesje na odru v Beogradu prejela prvo nagrado. Nataša Andrej je za svoje pesje na odru v Beogradu prejela prvo nagrado. Nataša Andrej je za svoje pesje na odru v Beogradu prejela prvo nagrado.

OBVESTILO

OBVESTILO
Uprava za turizem in gostinstvo RLO II. Celovška cesta 34, Ljubljana — obvešča vse lastnike, od katerih je bil prevzet inventar in blago za upravljanje gostinskih obratov, da prijavijo svoje

Mali oglaš

POMOŽNEGA DELAVCA poročevalca Ljubljana, Knafjeva 5. — 10259-1

PRODAM dolg klavir. Naslov v oglašnem oddelku. — 10437-4

DESKE smrekove 1 m³ 3 cm debele — 0.50 m³ 5 cm debele, kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Najnižja cena«. — 10234-5

KUPIM knjige »Karl May«. Kurnik Anton, Gabersko 21 Trbovlje II. 10478-5

OSEBNI AVTO štridesetletni v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe na »Tekstilni Obutev«, Ljubljana, Franciščanska 4. — 10473-5

DOBRO VIOLINO 1/4 prodam. Puhačjeva 12-1. — 10425-4

GORNJE modroce in vse železje za otroški športni voziček, kromano, s koleškimi prodam. Naslov v ogl. odd. — 10234-4

GRADIS Avtopark prodaja na Smartinski cesti 32 nove in rabljene avtomobile: 6 kosov 6.90 x 20, 5 kosov 12.000 x 24, 4 kose 10.50 x 24, 5 kosov 9.00 x 24 in zračnice: 24 kosov 7.00 x 18, 80 kosov 7.50 x 20, 50 kosov 9.00 x 20, 19 kosov 10.50 x 24 itd. Ogljed in prodaja od 7 do 14. — 10421-4

UPRAVA

»SLOVENSKEGA POROČEVALCA«

Um

Beseda ob 10. oktobru

10. oktober je datum, ki se ga mi Slovenci — in z nami vsi jugoslovanski narodi — vedno z bolečino v srcu spominjamo. Ta dan, pred 31. leti, je krični plebiscit ločil del slovenskega naroda od njegove domovine. Ta dan nas je posebej opominja, da boj koroskih Slovencev, ki so po prvi svetovni vojni ostali pod Avstrijo, še ni dobojevan.

Obljube o enakopravnosti, ki so jih Slovincem dajali pred plebiscitom, so po njem ostale neizpolnjene. Koroski Slovenci so se morali trdo boriti za svoje osnovne demokratične pravice. Ko pa je Hitler nasilno priključil Avstrijo, so koroski Slovenci izgubili še tistih bore malo pravice, ki so jih imeli pod proo avstrijske republike.

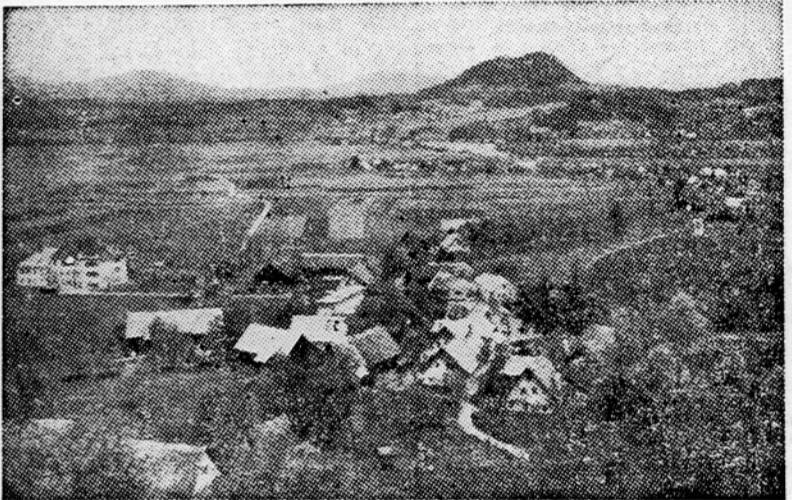
Toda tudi v najtežjih letih nemške zasedbe, ko so nacistični voditelji skušali popolnoma iztrebiti slovensko prebivalstvo iz Koroske, koroski Slovenci niso klonili. Ostali so zvesti čuvarji svoje zemlje.

Klic prvih slovenskih partizanov so Ešli tudi na Koroskem in se mu odzvali. Meje, ki jih je določil plebiscit pred 31. leti, so se porušile pod strehi koroskih partizanov. Ves slovenski narod od Soče do Zile se je združil v borbi za svojo narodno osvoboditev. To je bil pravi plebiscit koroskih Slovencev. Toda veselite se niso priznale. Prav tisti, ki so vedno največ govorili o samoodločbi narodov, so za dolarje zabarantali koroske Slovence in njihovo zemljo.

Tudi v novi avstrijski republiki so Slovincem mnogokaj obljubljali. Res je sicer, da se položaj koroskih Slovencev izboljšuje in da se je tudi večinska socialistična stranka pričela bolj zanimati

za njihove pravice in potrebe, toda prave enakopravnosti koroski Slovenci še ne uživajo. V sosedni republiki so še ljudje in stranke, katerim so koroski Slovenci trn v peti. Še vedno je mnogo takih, ki so prežeti z nacistično miselnostjo o nemškem nadčloveku. Ti ljudje so n. pr. pred nekaj meseci sprožili v koroskem deželnem zboru napad proti dvojezičnim šolam, ki so verjetno tudi po njihovem mnenju edini odsev narodnostnih pravic Slovencev. Toda dvojezične šole na Koroskem se od daleč niso takšne, kakršne bi morale biti. Učitelstvo, ki poučuje na njih, premmnogokrat ne zna slovenskega jezika, še manj pa ima pojma o slovenski kulturi in zgodovini. Vse upravičene zahteve po ustanovitvi slovenske gimnazije, po ustrezajoči ustanovi za vzgojo učiteljev na dvojezičnih šolah ter po kmetijski šoli, so ostale neizpolnjene. Čeprav je slovenščina na Koroskem drugi deželni jezik, tega v javni upravi nikjer ne upoštevajo. Slovenci niso dovolj zastopani v javnih uradih. Tudi v gospodarskem pogledu so povsod prikrajšani, slovenska kmetiška gospodarstva ne dobivajo podpore, ki bi jim omogočila razvoj. Slovske zadruge vedno zapostavljajo. Povsod velja dvojna mera: ena za Nemce, druga za Slovence. Vseh 31 let, od plebiscita do danes, so bili koroski Slovenci deležni mnogih obljub; dejanj pa, ki bi jim dejansko priznala, kar jim gre, je še vedno premalo.

Le remišna enakopravnost slovske manjšine bo utrdila vezi med obema na Koroskem živečima narodoma in poglobila tudi odnose med Avstrijo in Jugoslavijo.

Sv. Jakob v Rožu

V ZSSR je nad 10 milijonov oseb na prisilnem delu

V Ženevi zaseda odbor OZN za prisilno delo

Ženeva, 9. okt. (Tanjug). V Ženevi se je začelo prvo zasedanje odbora OZN za prisilno delo, ki je bil ustanovljen na podlagi resolucije Ekonomskega-socialnega sveta leta 27. junija. Odbor sestoji iz treh članov: bivšega sodnika v norveškem vrhovnem sodišču Derga, bivšega predsednika Ekonomskega-socialnega sveta in delegata Indije Mudalijara in bivšega mehiškega veleposlanika v Veliki Britaniji, Franciji in Italiji Palavicinija. Odbor je imel nalogo, da prouči značaj in obseg problema, ki so nastali zaradi tega, ker obstoji na svetu sistem prisilnega dela, ki je tako obsežen, da pomeni važen element v gospodarstvu neke države. Pričakujejo, da bo mednarodna konferenca svobodnih sindikatov predložila odboru dokazno gradivo o obsegu in značaju prisilnega dela v ZSSR in satelitskih državah. Po podatkih, s katerimi razpolaga Konferenca, je v ZSSR nad 10 milijonov ljudi na prisilnem delu, ki so nameščeni v nekaj sto taboriščih za prisilno delo.

Novi atomski poskusi v ZDA

Washington, 9. okt. (Reuter). Tukaj prevladuje mnenje, da bo v nekaj dneh komisija za atomsko energijo ZDA napravila nove atomske poskuse severozahodno od mesta Las Vegas. Učinka petih atomskih poskusov, izvedenih v preteklih dneh, niso nikoli objavili, znano pa je, da so bile eksplozije tako močne, da so zdrobile okoliško stenko 120 km daleč od domnevanega kraja eksplozije.

Anglija izgubila v 25 letih 1800 milijonov investicij

London, 8. okt. (AFP): Finančni komentator lista »The Star« piše, da je po cenitvah Citija Vel. Britanija izgubila v zadnjih 25 letih več kot 1800 milijonov funtov šterlingov, ki jih je investirala v tujih državah. List navaja naslednje podrobnosti o teh izgubah: izguba na račun tujih posojil 500 milijonov funtov, izguba v Rusiji 280 milijonov, v ruskih satelitskih državah 70 milijonov, na Kitajskem 300 milijonov, v Argentini na železnicah 150 milijonov, v Burmi 50 milijonov, v Mehiki 50 milijonov funtov šterlingov in izguba, ki je nastala z odhodom iz abadanske rafinerije, 400 milijonov funtov. List dodaja, da pri tem niso štete izgube, ki jih je Vel. Britanija utrpela v Rusiji, Nemčiji in drugih državah in ki so vpisane na naslov vojnih dolgov.

VREME

VREMENSKO POROČILO. HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE. Napoved za sredo, dne 10. oktobra 1957: Menjša oblačna vreme, brez bistvenih padavin. Temperatura do 15°C.

MARGARITA BUBER-NEUMANN: 101

UJETNICA pri Stalinu in Hitlerju

Prevedel dr. Ivan Crnagoj

»Kaj vam je?« je bilo naslednje vprašanje. »Sepsis, sem spravila iz sebe, pri čemer bi kmalu izgubila ravnostje, ker sem se krčevito opirala na eno roko, da bi bila višja in Couri bolj zakrila. Možakarji so še ošvigljali s pogledom spodaj ležečo bolnico in zapustili sobo. Odmotala sem Couri, ki je začela pohlepno loviti sapo in nato sva se obe smejali. Medtem je stena zatulila konec ageneralnega zboraja; ravno sva premišljali, kako bi Couri najlaže reopazneno zapustila bolniški odsek, ko se je okno spet odprlo z zunanje strani. Pred njim je stala smrtno bleda Daniela in zaklicala: »Couri, Couri, mater so ti odpeljali v plinsko celico! Germaine je skočila s postelje in zatulila ko ranjena zver: »Kako sem le mogla misliti samo na svojo rešitev in pozabiti na mater?« Komaj je imela toliko moči, da je splezala skozi okno zopet ven. Takoj nato je prišla Lili in povedala, da so Aničino prijateljico Mileno Fischerovo, ki je ležala v baraki za bolne na pljučih, med ageneralnim zborom izvlekli iz postelje obeneri z mnogimi drugimi jetničnimi bolnicami in jo v sami sraciji vrgli na kamion; bolnice so zmetali

Egipt je sklenil odpovedati pogodbo iz l. 1936 o varstvu Sueškega prekopa in skupni upravi v Sudanu

Presenečenje v Londonu, ker je prišel egiptovski korak v trenutku, ko pripravljajo angleška vlada nove predloge za ureditve spora z Egiptom

London, 9. okt. (Ass. Pr.) Predsednik egiptovske vlade Nahas paša je predložil parlamentu v odobritev zakonski predlog, s katerim se odpoveduje angloegiptovska pogodba iz leta 1936, na podlagi katere je britansko vojaštvo razmeščeno vzdolž Sueškega prekopa.

Domáci in tuji opazovalci v Kairu izražajo prepričanje, da bosta parlament in vse egiptovsko ljudstvo podprla vladni predlog. Parlament je so glasno pozdravil govor predsednika vlade Nahas paše. Po govoru so celo opozicijski poslanci prišli k Nahas paši in se z njim rokavali. Egiptovski prvotni minister je odredil, da morajo biti jutri vse šole in univerza zaprti zaradi proslave odpovedi pogodbe.

Britansko veleposlanstvo v Kairu je izdalo sinoči uradno poročilo, ki pravi, da enostranska odpoved anglo-egiptovske pogodbe iz leta 1936 ni zakonita, ker v pogodbi ni določbe, ki bi dovoljevala njeno odpoved. Poročilo dodaja, da je britanska vlada večkrat nameravala začeti razgovore o reviziji pogodbe, da pa je vziranje egiptovske vlade, da morajo biti njene prvotne zahteve brezpogojno sprejete, onemogočilo pcdlajo za razgovore. Britanska vlada sodi, da je pcdlba iz leta 1936 še vedno v veljavi.

Predstavniki britan. zunanjega ministrstva je izjavil sinoči, da predstavljajo vesti iz Kaira presenečenje za London, ker je bila egiptovska vlada obveščena o namerah Britanije, da bo stavila nove predloge glede zagotovitve varnosti Sueškega prekopa. Britanske politične kroge je najbolj

presenetilo dejstvo, da je prišlo do odpovedi pogodbe v najneugodnejšem času, to je sredi volilnega boja. Tukaj trdijo, da ni naključje, da se oba dogodka ujemata. Prav tako trdijo, da je umik britanskega osebja iz Abadana vplival na sklep egiptovske vlade.

»Daily Telegraph« piše: »Nahas paša je hitro sledil Mosadikovemu zgledu. Bilo je jasno, da Egipt ne bo dolgo okleval. S tem, da srno oslabil svoje postojanke v Perziji, avtomatično iz postavlja uničenju vse naše pozicije na Srednjem vzhodu.«

»Times« navaja, da je bila egiptovska vlada opozorjena, naj ne odpove pogodbe pred novimi britanskimi predlogi, ki jih pričakujejo v Kairu vsak hip. Drugi britanski listi poudarjajo, da še ni znano, kakšne korake bo napravila britanska vlada, je pa verjetno, da bo obdržala čete ob Sueškem prekopolu, ker misli, da je odpoved pogodbe nezakonita.

Egiptovska vlada je že takoj po drugi svetovni vojni zahtevala od britanske vlade, naj umakne svoje čete s področja Sueškega prekopa, kjer ima Velika Britanija letalska in pomorska opoistiša. Po pogodbi ima Britanija pravico držati 10.000 vojakov, toda

Egipt je čisto očital Veliki Britaniji, da je število njenih čet večje kakor določba pogodbe. V obveščilih krogeh trdijo, da ima Britanija sedaj na področju Sueškega prekopa približno 40.000 vojakov.

Film »Bakonja fra Brnek« v Londonu

London, 8. okt. (Tanjug). Včeraj so predvajal v »Scala Theatre« v Londonu članom združenja filmskih umetnikov Velike Britanije jugoslovanski umetniški film »Bakonja fra Brnek«. Znamiti filmski režiser in teoretik Paul Rotta je predstavil režiserja filma Fedorja Hanžekoviča britanskim filmskim umetnikom in poudiril uspeh, ki ga je film dosegel na mednarodnem filmskem festivalu v Edinburghu. Paul Rotta je dal nato besedo Fedorju Hanžekoviču, ki je seznanil britanske filmske umetnike z razvojem jugoslovanske kinematografije. Navzoči filmiki umetniki so pozdravili predvajanje filma »Bakonja fra Brnek«, s katerim se je začela letošnja delovna sezona tega združenja.

Volitna kampanja v Angliji

London, 9. okt. (Reuter). Več laburističnih ministrov in zastopnikov drugih britanskih strank je imelo včeraj volilne govore. Predsednik britanske vlade Attlee je v nekem mestu pokrajine Essex zanikal trditve konservativcev, da je Velika Britanija izgubila mednarodni ugled. S tem govorom je Attlee začel svoje devetdnevno volilno potovanje.

V Manchesteru je pred 15.000 delavci govoril levi laburist Aneurin Bevan. »Nočemo«, je dejal, »da bi britanska vlada postala poslušen in uslužen činitelj v pogajanjih z ZDA.« Opozoril je Američane, da so v nevarnosti, da bodo nasproti Kitajski ponovili napako kot so jo konservativci napravili nasproti Rusiji l. 1918. Glede ponovnega oboroževanja je dejal, da ne zanika njegove potrebe, da pa se mu ne zdi pametno, da bi se oboroževali v obsegu, ki bi lahko izpodbijal gospodarstvo Zahoda.

Vodja konservativcev Winston Churchill je govoril po britanskem radiu. Zanikal je glasove o možnosti sestave koalicijske vlade, razen če bi nastopila, kakor on pravi, »smrtna nevarnost«. Churchill je trdil, da stoji Velika Britanija na »nezanesljivih temeljih«, ker s svojimi 50 milijoni prebivalcev pridobiva hrano za 30 milijonov, drugo pa mora dobivati iz tujine in z uslugami, ki jih lahko nudi drugim državam.

Churchill je dejal tudi, da konservativci podpirajo politiko ponovnega oboroževanja zato, ker sodijo, da je to edini način za trajno rešitev sedanjih nesoglasij na svetu. Na koncu je izjavil, da bi bila odpoved anglo-egiptovske pogodbe iz 1936 »težji in bolj boleč udarec kot udarec, ki ga je Velika Britanija doživela v Perziji.«

Na kongresu za mir v Zagrebu bodo odlični italijanski in angleški javni delavci

Zagreb, 9. okt. (Tanjug). Med številnimi političnimi kulturnimi in javnimi delavci se bo udeležil zborovanja za mir in mednarodno sodelovanje v Zagrebu tudi italijanski senator in bivši predsednik italijanske vlade Ferruccio Parri. Parri je ena izmed najbolj znanih profitašističnih osebnosti srodne Italije. Za fašizma je bil odločen organizator profitašistične borbe, med vojno pa je bil eden od poveljnikov »prostovoljnega korpusa za svobodo« in eden izmed voditeljev odporiškega gibanja. Leta 1945 je bil šest mesecev predsednik italijanske vlade in poslanec v ustavodajni skupščini, kjer se je boril za ustvaritev demokratičnih načel v političnem življenju.

Razen Parrija bodo zborovanju za mir v Zagrebu prisostvovali še književnik Ignazio Silone, novinar Vittorio Gorozi, direktor rimske redakcije turinskega lista »La Stampa«, novinar Tito Rosa in italijanska književnica Anna Garofalo, znana po svojih člankih o mednarodnih problemih. Javnost Velike Britanije bo zastonj, pama po več pomembnih osebnostih. Nekateri znani javni delavci, ki ne bi mogli priti, so poslali pozdrave nacionalnemu komiteju Jugoslavije za obrambo miru. Vplivni teoretik laburističnega gibanja v Veliki Britaniji profesor G. D. H. Cole je poslal pismo tele vsebine:

»Obžalujem, da se ne morem udeležiti zagrebskega zborovanja in posiljam svoje najbolje želje za uspeh. Kot mnogi socialisti na vsem svetu tudi jaz z največjo pozornostjo spremljam napore Jugoslavije, da bi organizirala sistem demokratičnega nadzora, ki bi pravilno razdelil oblasti med prave ljudske voditelje v industriji in takšnih področjih delavnosti kot je lokalna uprava. Prepričan sem, da more biti samo na takšni podlagi, t. j. na široko decentralizirani oblasti in odgovornosti zgražena bodočnost narodov, ki bodo živeli v miru in jih pri tem ne bodo ovirale imperialistične težnje ali težnje po nasilju, ki prežemajo vlade s preveč oblasti nad ljudstvom.«

Med številnimi udeleženci iz Velike Britanije so tudi zastopniki organizacij, ki na ta ali na drug način delajo za mir. Svojeega uradnega zastopnika bo poslal nacionalni svet za mir, ki obstoji nad 40 let in ima danes 49 priključeni organizacij in društev.

Margery Corbett Ashby, častni predsednik International Women's Alliance, bo zastopala to organizacijo, ki združuje ženske organizacije v 30 državah. Na kongres pride poleg tega še več osebnosti in zastopnikov raznih družbenih organizacij Velike Britanije. Med njimi je tudi znan biolog profesor Julian Serell Huxley, ki je bil po vojni prvi generalni direktor UNESCO.

Drugi udeleženci iz Velike Britanije na kongresu v Zagrebu so: Veterani pacifističnega gibanja Henry Noel Brailsford, znani pravnik in tajnik društva za mednarodno pravo, kraljevski svetnik W. Harvey Moore, zastopnica organizacije Mednarodne lige žensk »Women's Internat. League« Doroty Multon Mayer, glavni urednik časopisa »20 Century« Michael Goodwin, ustanovitelj in glavni direktor znanih pingvinskih publikacij, pisec in komentator Peter Fleming, tajnik »Peace Pledge Union« Stuart Morris, književnik Keneth Ingram, publicist John Lawrence, član kvakerske organizacije Keneth Lee, generalni sekretar pacifistične organizacije in član nacionalnega komiteja te organizacije Jack Mutley, publicist Konni Zilliacus, dramski pisec in aktivni udeleženec na mirovnih akcijah Ben Wolf Lowey, podpredsednik nacionalne unije študentov John Clows, dekan filozofske fakultete na londonski univerzi, podpredsednik nacionalnega sveta za mir dr. Cyril Edwin Mitchinson Joad, urednik glasila prijateljev Združenih narodov v Veliki Britaniji »United Nations News« Stephen Dolac, urednik časopisa »20 Century« Bernard Wall, član fabijanskega društva James Müller, Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru je v pisemnih stikih s še nekaterimi osebnostmi, katerih prihod še ni dokončno določen.

Kantonalne volitve v Franciji

Pariz, 8. okt. AFP prenaša uradno poročilo o rezultatih prvega dela volitev za departemnske skupščine, ki se nanašajo na 89 departementov v metropolitanski Franciji in na razdelitev 514 mandatov. Ker v 700 kantonalnih kandidatih niso dobili potrebne absolutne večine, bodo prihodnje nedelje ponovne volitve, na katerih bo za doščala navadna večina.

Od 10.877.000 vpisanih volivcev jih je glasovalo 6.396.000 tako da se je volitev udeležilo 59,7% volivcev. V primeri s številom sedežev, ki so jih posamezne stranke in skupine imele doslej, je komunistična partija izgubila 21 sedežev, socialistična stranka 40, neodvisna levica 1 sedež. Republikanska levica je dobila 8 sedežev, neodvisni kmeti 34, degolisti pa 10 sedežev. Ljudskorepublikansko gibanje je ohranilo vsa mesta, ki jih je imelo doslej.

Po številu glasov so dobile komunistična partija in z njo združene skupine 1.524.000 glasov ali 23,8%, koalicijska neodvisnih kmetov in zmernih 1.266.000 glasov ali 17,2%, de Gaullovo gibanje 846.000 glasov ali 13,4%, republikanska levica 829.000 ali 13%, ljudskorepublikansko gibanje 569.000 ali 8,9% in neodvisna levica 156.000 ali 2,4%.

Iz rezultatov se vidi, da se je na teh volitvah pokazala določena smer na desno. De Gaullovo gibanje ni doseglo pričakovanega uspeha, komunistična partija in socialistične stranke pa so izgubile skoraj polovico sedežev, ki so jih imele v lokalnih zakonodajnih organih. Glavni uspeh je dosegla koalicijska predsednika vlade Plevana in neodvisna desnica.

ZADNJE VESTI

London, 9. okt. Zunanji minister Morrison se je danes glede položaja v Egiptu ves dan posvetoval s strokovnjaki za Srednji vzhod. Pri razgovorih je bil navzoč tudi vrhovni poveljnik britanske vojske na Srednjem vzhodu general Robertson.

Zvečer je zunanje ministrstvo objavilo uradno sporočilo, da je bila egiptovska vlada obveščena, da bo dobila nove in daljnosežne britanske predloge, ki bi zagotovili popolnopravno britansko-egiptovski odnosov in varnost Srednjega vzhoda. Zato meni, da je enostranska odpoved obeh pogodb po mednarodnem pravu protizakonita in stoji na stališču, da ostanje pogodbe v popolni veljavi, dokler so pogajanja za zadovoljivo rešitev vprašanja.

New York, 9. okt. Podpredsednik perzijske vlade dr. Fatemi je izjavil danes, da je Perzija še pripravljena obnoviti pogajanja z Anglijo, če bi bila pogajanja v okviru perzijskega zakona o nacionalizaciji petrolejske industrije. Zakon o nacionalizaciji se ne nanaša samo na petrolejska polja v južni Perziji, temveč tudi na severno Perzijo. Perzija želi ostati neodvisna tako od Vzhoda, kakor tudi od Zahoda. Poročila, da bi v pri etru razdora z Anglijo, prišla Perzija pod sovjetski vpliv, so samo britanska propaganda. Dr. Fatemi je ponovil perzijsko stališče, da je petrolejski spor notranja zadeva Perzije.

Tokio, 9. okt. Kitajsko-severnokorejsko poveljstvo je danes sporočilo, da naj jutri zjutraj pridejo za vezniški zvezni oficirji v Pan Mun Jon, da sprejmejo odgovor na poslanico generala Ridgwaya o obnovitvi pogajanj za premirje. Predlaga, da naj bi bil sestanek ob 8. zjutraj, dve uri prej, kakor je predlagal general Ridgway. Vsebinska poslanica, ki bo jutri izročena, še ni znana.

Aleksandrija, 9. okt. (Reuter). Svoči so ukinili vse dopuste vojakom in oficirjem britanskih baz na področju Sueškega prekopa. Vojakom je bilo ukazano, naj se umaknejo iz sv. i taborišča. Poveljstvo britanskih sil na področju Sueškega prekopa je pripomnilo, da so britanske čete v Sueškem prekopolu popolnoma samostojne glede preskrbe vanja in da jih sklep egiptovske vlade in odgovodi anglo-egiptovske pogodbe na noben način ne prizadene.

Lasnik Osvobodilna fronta Slovenije, Direktor Lev Modic, - Odg. urednik Sergej Vošnjak. Uredništvo in uprava Ljubljana, Knauffjeva ul. št. 5, telefon 55-22 do 55-26. - Uprava za Ljubljano telefon 24-63. - Inzeratni oddelek telefon 38-36. - Peštni predaj 29. Tekoči račun NB 601-90323. - Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani. - Mesna naročnina 120 dinarjev. - Poštna plačnina v gotovini.

Nemška vojska je na umiku vlačila s seboj vse, kar je naropala v zasedenih pokrajinah. Tudi v Ravensbrücku so s tem blagom napolnili več barak do stropa; kljub temu nam je začelo v krojačnici primanjkovati strojnih delov, šivank in sukanca. Esovci so vseeno pritiskali na jetnice, da morajo izpolniti normo. Blizala se je spomial, jetnice pa so morale šivati esesovske zimске uniforme za l. 1945-46! Rusi so silili že čez Odru, v Ravensbrücku s pa začeli graditi novo, stalno tovarniško delavnico. Ze konec januarja je večkrat zmanjkalo toka. V delovnem času so motorji nenačoma utihnil in delavnice je zajela vznemirljiva tišina; taki presledki so bili vedno pogostejši. Podnevi in ponoči so nepreremoma telele jate bombnikov čez Ravensbrück proti Berlinu ne da bi jih kdo kaj motil! Taboriškega življenja ni več urejala sirena; zato so skrbele višje sile. Čeprav je bilo očitno, da se blizja konec, so v krematoriju še vedno sežigali ljudi in Winkelmann je pridno izbiral svoje žrtve.

Cim bolj so se blizale fronte in cim bolj je postajalo jasno, da je Hitlerjeva vojska v razpadu, tem bolj za skrbljeno smo se spraševala: Kakšen bo konec koncentracijskega taborišča? Ali bodo esesovci svojo grozno izvedli in vse politične postrelili? Iz nekega taborišča na vzhodu smo zvedele, da so ob prihodu Rusov vsi esesovci lepo zbežali. Torej se smemo tudi v Ravensbrücku nadejati česa podobnega. Z začudenjem sem opazovala, kako se mnoge ženske že skrbno pripravljajo na svobodo. Iz esesovskih skladišč so si nanosile blaga za

obleko in drugih potrebščin. Največje silno hrepenenje je bilo po nahrbtnikih. V meni je prejšnje silno hrepenenje po svobodi uglasilo. Ko je še živela Milena, sva si želeli svobode samo zato, da se bova lahko skupaj sprehajali po mestih in gozdovih, zaživelii novo življenje in z družinami močni napisali knjigo o koncentracijskih taboriščih pri dveh diktatorjih. Po njeni smrti je bila zame svoboda samo še medel odseve nekdanjih živih in prekrasnih sanj. Polaščal se me je tudi strah, kaj, če bodo Rusi zasedli Ravensbrück ured Amerikanci in Angleži? Prepričana sem bila, da me bodo stalistične ovadile. Rešila se bom le, če prej pobegnem. Nekatero Poljakinje so poznale mojo zgodbo in so vedele, v kakšni nevarnosti sem. Sporočile so mi, da lahko v odličnem trenutku računam na njihovo pomoč in da imajo že dobro premišljen načrt.

Inka je zarečih oči prišli v pisarno, me prišla za roko in zagostolela: »Zdajle boš pa nekaj videla!« In vlekla me je ven iz krojačnice v staro taborišče. O, nepojmljivo čudo! Po taboriški cesti se je pomikalo več velikih, snežnobelih avtobusov švedskega Rdečega križa. Tako sva bili prese. nečeni in veseli, d nam: je kar sapo zaprlo. Avtobusi so bili natovorjeni s paketi, ki so jih uslužbenci pred skladišči zlagali na velike kupe. Tega prizora si nisva mogli razlagati drugače, kakor: Vojne je konec! Hitler je premagan! Taborišče je prevzel Mednarodni Rdeči križi

krizem kračem kakor mrličje in jih odpeljali v smrt. Vse nas je zagnil obup.

Zadnjega pol leta so se vnele med političnimi, bolj rečeno med komunističnimi jetnicami v taborišču živahne debate. Nemške komuniste so bile v Ravensbrücku v prav posebnem položaju. Za veliko množico nepolitičnih jetnic vseh narodnosti je bilo vse, kar je bilo nemškega v taborišču, istovetno z esesovci. Kakor so sovražile esesovce, so sovražile tudi vse nemške jetnice. Pa tudi komuniste drugih narodnosti svojih nemških tovariših niso priznavale in so navajale za svoje nacionalistično stališče tole opravičilo: nemška komunistična partija ne more biti enakopravna, ker se ji ni posrečilo z revolucijo zajeziti Hitlerju pot do oblasti in se je tudi v minulih dvanajstih letih izkazala za nesposobno, da bi naciste strmoglavila. Z navdušenjem so se oprile gestu o krivdi vsega nemškega naroda; in nemške komuniste se niso upale braniti. Nobena ni sprožila vprašanja: »Kdo se je prvi boril proti Hitlerju?« Koliko tisocev nemških politikov je poginilo? Ječah in koncentracijskih taboriščih v času, ko je stovališče Stalin imel Hitlerja tako v časti, da je sklenil z njim prijateljsko pogodbo in mu celo izročil nemške komuniste, kljub propagandi o spravi do pribežališča v Sovjetski zvezi? Ničče jih ni opozoril, da je čudno, če govore marksisti o narodih, ne pa o družbenih razredih.